URGENT
PRESS MATTER

BOOK POST

NEW DELHI P.O. 24 X 57

INDIA POSTAGE 001 6

४२०
३०-१०-५७

वृत्त रत्नाकर
पृ. सं. ६

5733

वृत्त रत्नाकर
पृ. सं. - ६

Editor, Gurukul Patrika,
Gurukul Vishva Vidalaya,
[illegible] U/1/734.

G. Kangri

37

If undelivered please return to :-
INFORMATION DEPARTMENT
of the U.S.S.R. Embassy in India,
25 Barakhamba Road, New Delhi.
Post Box No. 241, • Phone No: 40585.

1

१ 2

१

ॐश्रीगणेशायनमः ॐसुखसंतानसिद्ध्यर्थंनत्वाब्रह्माच्युतार्चितम् गौरीविनायकोप्येतंशंकरंलोकशं
करम् १ वेदार्थशैवशास्त्रज्ञःपव्येकोभूद्द्विजोत्तमः तस्यपुत्रोस्तिकेदारःशिवपादार्चनेरतः २ तेनेदंक्रिय
तेछन्दोलक्ष्यलक्षणसंयुतम् वृत्तरत्नाकरोनामबालानांसुखबुद्धये ३ पिंगलादिभिराचार्यैर्यदुक्तंलौकि
कंद्विधा मात्रावर्णविभेदेनछन्दस्तदिहकथ्यते ४ षडध्यायनिबद्धस्यछंदसोस्यपरिस्फुटम् प्रमाण
मपिविज्ञेयंषड्विंशदधिकंशतम् ५ म्यरस्तजभ्नगैर्लान्तैरेभिर्दशभिरक्षरैः समस्तंवाङ्मयंव्याप्तंत्रैलोक्यमि १
वविष्णुना ६ सर्वगुर्मोमुखान्तर्लौयरावन्तगलौसतौ ग्मध्याद्यौज्भौत्रिलोनोष्टौभवन्त्यत्रगणास्त्रिकाः
७ ज्ञेयाःसर्वान्तमध्यादिगुरवोत्रचतुष्कलाः गणाश्चतुर्लघूपेताःपञ्चार्यादिषुसंस्थिताः सानुस्वारो
विसर्गान्तोदीर्घोयुक्तपरश्चयः वापादान्तेत्वसौग्वक्रोज्ञेयोन्योमात्रिकोलृजुः ८ पादादाविहवर्ण राम

म·	य·	र·	स·	त·	ज·	भ·	न·
SSS	ISS	SIS	IIS	SSI	ISI	SII	III
		SSS					

१

स्यसंयोगंक्रमसंज्ञकः पुरःस्थितेनतेनस्याल्लघुतापिक्वचिद्गुरोः १० इदमस्योदाहरणम् तरुणंसर्षपशा
कंनवोदनंपिच्छलानिदधीनि अल्पव्ययेनसुंदरिग्राम्यजनोमिष्टमश्नाति ११ म्यभिभरसादीनांज्ञेयासंज्ञा
त्रिलोकतः ज्ञेयःपादश्चतुर्थांशोयतिर्विच्छेदसंज्ञिका १२ युग्मसमंविषमंचायुक्स्थानंसद्भिर्निगद्यते समम
र्द्धसमंवृत्तंविषमंचतथापरम् १३ अंघ्रयोयस्यचत्वारस्तुल्यलक्षणलक्षिताः तच्छन्दःशास्त्रतत्त्वज्ञाःस
मंवृत्तंप्रचक्षते १४ प्रथमादिसमोयस्यतृतीयश्चरणोभवेत् द्वितीयस्तुर्यवद्वृत्तंतदर्द्धसममुच्यते १५ यस्य
पादचतुष्केपिलक्ष्मभिन्नंपरस्परम् तदाहुर्विषमंवृत्तंछन्दःशास्त्रविशारदाः १६ आरभ्यैकाक्षरात्पादादेकैकाक्षर
वर्द्धितैः पृथक्छन्दोभवेत्पादैर्यावत्षड्विंशतिंगतम् १७ तदूर्द्ध्वंचण्डवृष्ट्यादिदण्डकाःपरिकीर्तिताः शेषंगाथास्त्रि
भिःषड्भिश्चरणैश्चोपलक्षिताः १८ त्युक्तातथामध्याप्रतिष्ठान्यासुपूर्विका गायत्र्युष्णिगनुष्टुप्चबृहती
पङ्क्तिरेवच १९ त्रिष्टुप्चजगतीचैवतथातिजगतीमता शक्वरीसातिपूर्वास्यादष्ट्यत्यष्टीततःस्मृते २० धृति

उक्ता:

वृ॰र॰

२

अतिधृतिस्थैवकृतिःप्रकृतिराकृतिः विकृतिसंकृतिश्चापितथाभिःकृतिरुत्कृतिः २२ इत्युक्ताश्छन्दसांसंज्ञाक्रमशो
वच्मिसांप्रतम् लक्षणंसर्ववृत्तानांमात्रावृत्तानुपूर्वकं २२ इतिवृत्तरत्नाकराख्येछन्दसिसंज्ञासूचकः प्रथमोध्यायः
लक्ष्मैतत्सप्तगणागोपेताभवतिनेहविषमेजः षष्ठोयंनलघुर्वाप्रथमेर्द्धे नियतमार्यायाः १ षष्ठेद्वितीयलात्परके
न्लेमुखलाच्चसयतिपदनियमः चरमेर्द्धेपञ्चमकेतस्मादिहभवतिषष्ठोलः २ त्रिष्वंकेषुपादोदलयोराद्येषुदृ
श्यतेयस्याः पथ्येतिनामतस्याश्छन्दोविद्भिःसमाख्याते ३ संलंघ्यगणत्रयमादिमंशकलयोर्द्वयोर्भवतिपादः य
स्यास्तांपिंगलनागाविपुलामितिसमाख्याति ४ उभयार्द्धयोर्जकारौद्वितीयतुर्यौगमध्यगौयस्याः चपले
तिनामतस्याःप्रकीर्त्तितंनागराजेन ५ आद्यंदलंसमस्तंभजेतलक्ष्मचपलागतंयस्याः शेषेपूर्वजलक्ष्मामुख
चपलासोदितामुनिना ६ प्राक्प्रतिपादितमर्द्धेप्रथमेप्रथमेतरंतुचपलायाः लक्ष्माश्रयेतसोक्ताविशुद्धधीभिर्जघ
नचपला ७ आर्याप्रकरणं आर्याप्रथमदलोक्तंयदिकथमपिलक्षणंभवेदुभयोः दलयोःकृतयतिशोभांतांगीतिं
गीतवान्भुजंगेशः १ आर्याद्वितीयकेर्द्धेयद्गदितंलक्षणंतत्स्यात् यद्युभयोरपिदलयोरुपगीतिंतांमुनिर्ब्रूते २ आर्याशकल

उक्ता १
अत्युक्ता २
मध्या ३
प्रतिष्ठा ४
सुप्रतिष्ठा
गायत्री
उष्णिक्
अनुष्टुप्
बृहती
पंक्ती
त्रिष्टुप्
जगती
अतिजगती
शक्वरी
रामः
अतिशक्वरी
अष्टी
अत्यष्टी

द्वितयंप्यन्त्यपरचितंभवेद्यस्याः साङ्गीतिःकिलकथितातद्वदन्त्यंसभेदसंयुक्ता ३ आर्यापूर्वार्द्धंयदिगुरुणैकेनाधिकेना
निधनेयुक्तं इतरत्तद्वन्निखिलंयदीयमुदितैवमार्यागीतिः गीतिप्रकरणं अटविषमेष्टौसमेकलास्ताश्चसमेस्युर्नोनिरंत
राः नसमात्रपराश्रिताकलावैतालीयेन्तेरलौगुरुः १ पर्यन्तेयौतथैवशेषंचौपच्छन्दसिकंसुधीभिरुक्तं २ आपातलिकाक
थितेयं भाद्गुरुकावथपूर्ववदन्यत् ३ तृतीययुग्दक्षिणान्तिका समस्तपादेषुद्वितीयलः ४ उदीच्यवृत्तिर्द्वितीयलः
सक्तोप्रेणभवेद्युग्मयोः ५ पूर्वेणयुतोथपश्चिमःप्राच्यवृत्तिरुदितेतियुग्मयोः यदासमावोजयुग्मकौ पूर्वजोभव
नितत्प्रवृत्तकम् ७ अस्ययुग्मरचितापरान्तिका अयुग्भवाच्चारुहासिनी ८ वैतालीयप्रकरणं वक्त्रंनाद्यान्नसौ
स्यातामब्धेर्यानुष्टुभिख्यातं १ युजोर्जेनसरिद्भर्तुःपथ्यावक्त्रंप्रकीर्तितं २ अयुजोर्जेनवारिधेस्तदेवविपरीतादि ३ चपला
चपलावक्त्रमयुजोर्न्नकारश्चेत्पयोराशेः ४ यस्यालःसप्तमोयुग्मेसायुग्मविपुलामता ५ सैतवस्याखिलेष्वपि द
भेनाधितोभादिपुला ७ इत्यमन्यारश्चतुर्थात् ८ नौयुधस्त्वेनविपुला ९ तोधेस्तन्त्पूर्वान्याभवेत् १० वक्त्रप्रक
रणम् द्विकगुणितवसुलघुरचलधृतिरिति १ मात्रासमकंनवमोलान्तः २ उपचित्रानवमेपरयुक्ते ३ अथ...भ्यागा

वृत्तर.
३

याचुपचित्रा ४ जोल्लावयंबुधैर्विश्लोकः ५ तद्युगलाद्वानवासिकास्यात् ६ वाणाष्टनवसुयदिलश्चित्रा ७ यद
तीतकृतविविधलक्ष्मयुतैर्मात्रासमादिपादैः कलितं अनियतवृत्तपरिमाणसहितं प्रथितंजगत्सु पादाकुलकम् ८
वृत्तस्यलोविनावर्णागावर्णागुरुभिस्तथा गुरुवोलैर्दलेनित्यंप्रमाणमितिनिश्चितं ९ शिखिगुणितदशलघुरचित
मपगतलघुयुगलमपरमिदमखिलं सगुरुशकलयुगलकमपिसुपरिघटितललितपदनिचितिभवतिशिखा १०
विनिमयविहितशकलयुगललघुललितपदविततिरीचितगणनिचया श्रुतिसुखकृदियमपिजगतिज्योति
रुपगतवतिशिखसतिभवतिखजा ११ अष्टावेद्गेगाद्यामस्तायस्याः सानंगक्रीडाक्वाद्दलमपरमपिवसुगुणितस
लिलनिधिलघुकविरचितपदविततिभवति १२ त्रिगुणनवलघुरवसितिगुरुरितिदलयुगकृततनुरिहरुचिरा १३
मात्राप्रकरणं इति वृत्तरत्नाकराख्ये छन्दसि द्वितीयोध्यायः उक्तागश्रीः १ अत्युक्तागौस्त्रीरमध्यामोनारीमृगीर २
प्रतिष्ठामोचेत्कन्या ३ सुप्रतिष्ठाभौगतिपंक्तिः ४ गायत्रीत्यास्ततस्तनुमध्या. शशिवदनान्यौसोचेत्सुमती ५
उष्णिगरमधुयदिननगाः कुमारललिताज्सौगम्सौगस्स्यान्मदलेखा सरगाःहंसमाला चूडामणिःताभगाः ८ राम
३

अनुष्टुप् भौगितिचित्रपदागः मोमोगोगोविद्युन्मालामालामाणवकं भात्तलगाः म्नौगौहंसरुतमेतत् जौस
मानिकागलौच प्रमाणिकाजरौलगौ वितानमाभ्यांयदन्यत् बृहती रान्नसाविह हलमुखी भुजगशिशुसृ
तान्नौमः ९ पंक्ति म्सौज्गौ शुद्धविराडिदंमतं म्नौयौ चेतिपणवनामेदं ज्रौरगौमयूरसारिणीस्यात् भ्मौस
गयुक्तौ रुक्मवतीयं ज्ञेयामत्ताभमसगयुक्ता चंपकमाला चेद्भवसाङ्गः नरजगैर्भवेन्मनोरमाचरितगतिश्चनज
नगः ९ त्रिष्टुप् ज्रौजौगुरुणायमुपस्थितोक्ताः स्यादिन्द्रवज्रायदितौजगौगः उपेन्द्रवज्राजतजास्ततोगौ अन
न्तरोदीरितलक्ष्मभाजौ पादौयदीयावुपजातयस्ताः इत्थंकिलान्यास्वपिमिश्रितासु स्मरंतिजातिष्विदमेवना
म सांद्रपदं भ्तौनगलघुभिश्च नजनलगैर्गदितासुमुखीयं दोधकवृत्तमिदंभभभाद्गौ शालिन्युक्ता म्तौतगौगोब्धि
लोकैः वातोर्मीयंगदितामभौतगौगः पंचरसैः श्रीर्भतननगैः स्यात् म्रौम्यौगः स्याद्भ्रमरविलसिता रान्नराविहरथोद्ध
तालगौ स्वागतेतिरनभाद्गुरुयुग्मं ननसगगुरुरचितावृत्ता ननरलगुरुभिश्चभद्रिका इयनिकारतौरलौगुरुर्यदा उपस्थि
तमिदं ज्सौतगाद्गुरुकौ ९ स्यादनु कूलाभतननगाश्चेत् ११ जगती चंद्रवर्त्मगदितंतु रनभसैः जतौतुवंशस्थमुदी

वृ॰ र॰
४

रितं जरौ स्यादिंद्रवंशाततजैरसंयुतैः ११ इह तोटकमंबुधिसैः प्रथितं द्रुतविलंबितमाह नभौ भरौ वसुयुगविरति
र्नौ म्यौ पुटोयं प्रमुदितवदना भवेन्नौ च रौ नयसहितौ न्यौ कुसुमविचित्रा रसैर्जसौ जसयलोद्धतगतिः भुजंगप्रयातं भवेद्य
श्चतुर्भिः रैश्चतुर्भिर्युता स्रग्विणी संमता भुवि भवेन्नभजरैः प्रियंवदा त्यौ त्यौ मणिमाला छिन्ना गुहवक्त्रैः धीरैरभाणि
ललिता तभौ जरौ जजाविह मौक्तिकदाम जजौ च स्यौ स्यौ विति निर्दिष्टा पुष्पविचित्रा विभावरी तु सा जरौ जरौ यलः प्रमिता
क्षरा सजससैरुदिता ननभर सहिता भिहितोज्ज्वला ॥ पंचाश्वैः छिन्ना वैश्वदेवी ममौ यौ अब्ध्यंगैः स्याज्जलधरमाला म्भौ स्मौ
इह ननय मालिनी नजपरौ भ्यौ स्वरशररवशतिर्नौ रौ प्रभा भवति नजावथ मालती जरौ अभिनवतामरसं नजजा यः ननर
र घटिता तु मन्दाकिनी १२ अतिजगती तुरगरसयतिर्नौ ततौ गः क्षमा म्नौ ज्रौ गस्त्रिदशयतिः प्रहर्षिणीयं चतुर्ग्रहै
रिह रुचिरा जभौ सजौ गः वेदै रन्ध्रैर्म्तौ यसगा मत्तमयूरं जतौ सजौ गो भवति मञ्जुभाषिणी ननततगुरुभिश्चन्द्रिकाश्व
र्तुभिः सजसाः सगौ च कथितः कलहंसः सजसा जगौ च कथिता प्रबोधिका १३ शक्करी म्तौ न्सौ गावृषिग्रहविर
रसंबाधा ननरसलघुगैः स्वरैरपराजिता ननभनलगिति प्रहरणकलिता उक्ता वसन्ततिलका तभजा जगौ गः सिंहो

राम
४

ग्रं० ४

द्रुतेयमुदिता सुनिका शयेन उद्दर्शितं निगदितासुनि शेतेन श्रीपिंगलेन कथिता मधुमाधवीति १

इंदुवदना भजसनैः सगुरुयुग्मैः द्विः सप्तच्छिदिलोलाम्सौ म्गौ गो चर रोचेत १४ अतिशक्वरी द्विरदहय

लघुरथ गनिशशकला भ्रगितिभवतिरसनवकयतिरियं वसुमुनियतिरिह नरौ गुरुर्मानिकरः मावाग्ग

यस्याः साकामक्रीडा सेव्या ननमयययुतेयं मालिनी भोगिलोकैः भवति नजौ भजौ रसहितौ प्रभद्रकं १

ननतानयो शरदशकविरतिरेला म्रौ म्यौ यान्तौ भवेता सप्ताष्टैके म्बदूलेखा १५ अष्टिः भ्रीनगौ स्वरान

खण्डषभगजविलसितं नजभजरैः सदा भवति वाणिनी गयुक्तैः जरौ जरौ जगौ विदं वदंति पंचचामरं १६

अत्यष्टिः रसैरुद्रैश्छिन्नाय मनसभलागः शिखरिणी जसौ जसयलाः वसुग्रहयतिश्च पृथ्वी गुरुः द्विर्मुनि

वंसयत्र पतितं भरनभनलगैः रसयुगहयैः न्सौ म्रौ स्लौ गो यदा हरिणी नदा मंदाक्रान्ता जलधिषडगै

र्म्भौ नतौ ताद्गुरूचेत् यदि भवतो नजौ भजजला गुरु नर्कुटकं मुनिगुहकार्णवैः कृतयतिं वद कोकिलकं १७

धृतिः त्याद्भूतर्त्वश्वैः कुसुमितलतामुम्नानयाया १८ अतिधृतिः रसलम्बै म्सौ सौ ररगुरुयुताः शार्दूलवि

हयद्यानिः २ वेल्लिता

572

वृ॰ र॰

१

स्फूर्जितास्यात सूर्याश्वैर्मसजस्तताः सगुरवः शार्द्दूलविक्रीडितं कृतिः ज्ञेया सप्ताश्वषड्भिर्मरभनय
युताभ्लौगः सुवदना वीरजौगलौभवेदिहे कृशेन लत्तरौनवृत्तनामा २० प्रकृतिः म्रभ्नैर्यानां त्रयेण त्रि
मुनियतियुतास्रग्धराकीर्त्तितेयं २१ आकृतिः भ्रौनरनारनावयगुरुदिगर्कविरमं हि मद्रकमिदं २२
विकृतिः यदिह नजौ भजौ भजभलगास्तदा स्वललितं हराकयतितत मत्ताक्रीडं मौ त्नौ नौ न्लौ गितिभवति
वसुरदशयतियुतं २३ संकृतिः भतमुनीनैर्यतिनिह भतनात्लौ भनयाश्चयदि भवति तन्वी २४
अभिकृतिः क्रौंचपदाभ्भौस्मौ ननननाग्ना विशुशरवसुमुनिविरतिरिह भवेत् २५ उत्कृतिः वस्वीशा
श्वछेदोपेतं ममननननरसलगैर्भुजंगविजृंभितं मोनाः षट्सगगिति यदिनवरसरसशरयति
युतमपवाहाख्यं २६ इतिसमवृत्तप्रकरणं यदिह नयुगलं ततः सप्तरेफास्तदा चंडवृष्टिप्रयातो
भवेद्दण्डकः प्रतिचरणविवृद्धरेफाः स्युरर्णार्णवव्यालजीमूतलीलाकरोद्दामशंखादयः २ प्रचितक
समभिधो धीरधीभिः स्मृतो दंडकोनद्वयाद्वृद्धितो सप्तभिर्यः ३ इतिवृत्तरत्नाकराख्ये छंदसि समवृत्ता
ख्यानं तृतीयोध्यायः ३

राम

१

विषमेयदिसौसलगादले भौयुजिभाद्गुरुकावुपचित्रं १ भत्रयमोजगतंगुरुणीचेत् युजिचनजौज्ययुतौद्रुतमध्या २ सयुगा
त्सगुरूविषमेचेत् भाविहवेगवतीयुजिभाद्गौ ३ ओजेतजौरौगुरुश्चेत् म्सौजौगभद्रविराड्भवेदनोजे ४ असमेसजौसगुरुयु
क्तौ केतुमतीसमेभरनगाद्गः ५ आख्यानकीतौजगुरूगओजे जतावनोजेजगुरूगुरुश्चेत् ६ जतौजरौगोविषमेसमेस्यात् तौजौगमेया
विपरीतपूर्वा ७ सयुगात्सलघूविषमेगुरुः युजिनभौभरौहरिणप्लुता ८ अयुजिननरलागुरुःसमे नजमपरवक्त्रमिद
ननजौजरौ ९ अयुजिनयुगरेफतोयकारो युजिचनजौजरगाश्चपुष्पिताग्रा १० वदंत्यपरवक्त्राख्यं वैतालीयंविपश्चितः पु
ष्पिताग्राभिधंकेचित् औपच्छंदसिकंतथा ११ स्यादयुग्मकेरजौरजौसमेतुजरौजरौगुरुर्यदायवान्मतीयं विषमेससजागुरूस
मेचेत्सभरायश्चवसंतमालिका १२ इतिश्रीवृत्तरत्नाकराख्येछन्दसिअर्द्धसमवृत्ताध्यायश्चतुर्थः ४ मुखपादोष्ट
भिर्वर्णैःपरस्तुनकारलघुःक्रमाद्द्वादशतेनयस्यविंशपादःसप्तमसोऽत्यंतवभिहितममलधीभिः पदचतुरूर्ध्वमिदं १ प्र
थममुदितनश्चेद्विरचितविषमचरणभाजि गुरुकयुगलानिधनैःकलितश्चाद्वा विरचितचरणपदविततियदिरीतिभवतिपीडा
२ प्रथममितरचरणसमुत्थं अयतिजगतिलक्ष्मइतरदितरजनितमपियदिचतुर्थं चरणयुगलकमधिकृतमपरमितिकलिकाता
३ द्विगुरुयुतसकलचरणगता मुखचरणरचितमनुभवतितृतीयः चरणइहहिलक्ष्म प्रकृतमपरमपिलभतेभजतिभवति

नवल्पा प्रथममधिवसतियदितुर्यं चरममचरणायदमवसितिगुरुयुग्मा निखिलमपरमुपरि ननसममिह ललितपादमितयत
मनधारा १ पदचतुरूर्ध्वंश्रकरणं ॥ सजमादिमेसलघुकौच नसजगुरुकेष्वथोद्गता त्र्यंगतभनजलागयुताः सजसाजगौ
चरममेकतः पठेत् १ चरणत्रयंभजतिलक्ष्म यदिसकलमुद्गतागतं नौभगौभवतिसौरभकं च चरणायतीहभवतस्ततो
के २ नयुगलकारयुगलंच भजति चरणतृतीयके तदुदितमुरुमतिभिर्ललितं यदिहशेषमस्यखलुपूर्वतुल्यकं ३ उद्गता
प्रकरणं म्सौज्सौगौप्रथमांघ्रिरुक्तःश्यगन्यत् त्रितयंसनजरगास्तथाननौन्सः जिनपरिकल्पितजयौ प्रचुपित
मिदमुदितमुपस्थितंस्वं २ नौपादेयत्तृतीयके सनौ नसयुक्तौ प्रथमांघ्रिके नयतिः प्रवर्द्धमानं त्वेतयमपरमपिच
शुद्धविराडृषभंभवति प्रक्षीणमतिभिरितिगादितं लघुकं यस्मिन्नेवतृतीयपादके नजरास्युः प्रथमेचविरतिराद्यवदिति तच्छु
द्धविराडृषभं पुरस्थितं त्रितयमपरमपियदि पूर्ववत्समं स्यात् ३ उपस्थितप्रचुपितप्रकरणं ॥ विषमाक्षरपादं वा पादैरसमं
दशधर्मवत् यच्छन्दोनोक्तमत्रगाथेतितत्सूरिभिः प्रोक्तं इति वृत्तरत्नाकराख्ये छन्दसि विषमवृत्ताध्यायः
पंचमः १ पादे सर्वगुरावाद्याल्लघुंन्यस्य गुरोरधः यथोपरि तथाशेषंभूयःकुर्यादमुंविधिं १ ऊनेदद्याद्गुरूनेव
यावत्सर्वलघुर्भवेत् प्रस्तारोयंसमाख्यातश्छन्दोविचितिवेदिभिः २ प्रस्तारेनष्टस्ययोभवेदकेलत्वार्द्धे

ईसमेवलः विषमेचैकमादायततोर्द्धेर्द्धेगुरुर्भवेत् ३ नष्टं उद्दिष्टंद्विगुणानाद्यादुपर्यंकान्समालिखेत् लघुस्थायेतु
तत्रांकास्तैः सैकैर्मिश्रितैर्भवेत् १ उद्दिष्टं वर्णान्वृत्तभवानेकाद्येकोत्तरायथ्यंतःस्थितान् एकादिक्रमशश्चैषा
नुपर्युपरिनिःक्षिपेत् २ उपांत्यतोनिवर्त्तेत त्यजेदेकैकमूर्द्धतः उपर्याद्यागुरोरेवमेकद्व्यादिलगक्रिया ३ एकद्व्यादि
लगक्रिया॥ लगक्रियांकसंदोहे भवेत्संख्याविपश्चित उद्दिष्टांकसमाहारः सैकोवाजनयेदिमां १ संख्या स
ख्यैवद्विगुणैकोनासद्भिरध्वाप्रकीर्तितः वृत्तस्यांगुलिकीव्याप्तिमधः कुर्यादथांगुली २ अध्वा वंशोभ्भकाण्पव
रूपश्रगदगुणगणः सैवसिद्धांतवेत्ता विप्रः पव्येकानामाविमलतरमतिर्वेदनेत्यवबोधे केदारस्तस्यसूनुः शिवचरणा
युगराधनैकाग्रचित्तः छंदस्तेनाभिरामंप्रविरचितमिदं वृत्तरत्नाकराख्यं ॥१॥ इतिश्रीवृत्तरत्नाकरविरचितवृत्त
रत्नाकराख्यछंदसिषष्ठोध्यायः ६॥ संवत् १८७१ भाद्रपदश्रवणप्रविष्टे २ सूर्यग्रहवासरे पंचमीलिखितेउ
पाध्यायज्ञातीयनारायणाभिधेयं स्वार्थेपरार्थेवा ॥शुभमस्तु॥ शुभंभूयात्सर्वजगताम् श्रीरामजी॥

5733